

REGULI DE PUNCTUAȚIE ȘI ORTOGRAFIE

*... pentru
elevi și
nu numai*

3. ORTOGRAMELE

❖ ai/a-i

➤ ai

- articol masculin

Ai mei au plecat.

- interjecție

Ai! ai! ce mă doare!

- substantiv masculin (usturoi)

Am folosit ai în mâncare.

- verb predicativ

Tu ai o minte strălucită.

- verb auxiliar

Ai putea să câștigi concursul.

➤ a-i

- prepoziție + pronume

A-i da atenția cuvenită este foarte important pentru el.

Exerciții:

1. Taie cu o linie varianta greșită:

- A-i/ai vrea să poți desena foarte frumos?
- Tu ai/a-i mers cu părinții la mare.
- Fără a-i/ai da importanța cuvenită, el tot a vorbit cu voi.
- De la spectacol au lipsit doar a-i/ai tăi.
- Ai/a-i carte, ai/a-i parte.
- Pentru a-i/ai citi copilului povești, e nevoie de multă răbdare.
- Tu ai/a-i prieteni mulți.

2. Completează spațiile libere cu „ai” sau „a-i”:

- _____ reușit la examen?
- A dorit foarte mult _____ spune că ține mult la el.
- Mi se pare că _____ pățit ceva.
- Tu _____ arătat că poți să reușești când vrei.
- _____ dorit _____ face mult bine.

3. Alcătuiește două enunțuri în care să folosești cuvintele „ai” și „a-l”.

❖ al/a-l

➤ al, articol masculin

*Penarul este **al** meu.*

➤ a-l, prepoziție + pronume

*Maria dorește **a-l** păstra.*

Exerciții:

1. Taie cu o linie varianta greșită:

- Pentru a-l/al auzi pe el trebuie să vii mai aproape.
- El este un sol al/a-l nostru.
- Mirosul amețitor al/a-l florilor l-a impresionat.
- Pentru a-l/al convinge e nevoie de multă răbdare.
- Hotarul de nord al/a-l țării are o lungime impresionantă.
- Când doi se ceartă, al/a-l treilea câștigă.
- Al/a-l tău e mai reușit.

2. Completează spațiile libere cu „al” sau „a-l”:

- Acel nume ____ profesorului de matematică este foarte interesant.
- Nu se cuvine ____ judeca.
- Datoria lui e de ____ hrăni până când se va face mare.
- ____ meu prieten e unul adevărat.
- E timpul prunelor, ____ merelor, ____ nucilor etc.

3. Alcătuiește două enunțuri în care să folosești cuvintele „al” și „a-l”.

❖ ași/a-și

➤ **ași**, substantiv masculin

*Are doi **ași** în... mână.*

➤ **a-și**, prepoziție + pronume reflexiv

***A-și** aminti de anii de liceu e minunat.*

Exerciții:

1. Taie cu o linie varianta greșită:

- Pentru ași/a-și auzi ecoul trebuie să fie atent.
- Ași/a-și lua nasul la purtare e o davadă de obrăznicie.
- Pentru a-și/ași da seama ce caracter are, trebuie să stea mai mult cu el.
- Ei sunt ași/a-și la matematică.
- A-și/ași lua inima în dinți e foarte important uneori.
- Fără ași/a-și da seama ce spune, i-a jignit pe toți din jur.
- Trebuia să ajungă pe teren pentru ași/a-și folosi toată energia.

2. Completează spațiile libere cu „ași” sau „a-și”:

- Bărbatul avea ascunși doi ____ în mânecă.
- Nu e normal ____ judeca colegii.
- Meseria lui e de ____ ajuta colegii.
- Înainte de ____ da silința, e nevoie de multă ambiție.
- Acei colegi sunt ____ la sport.

3. Alcătuiește două enunțuri în care să folosești cuvintele „ași” și „a-și”.

❖ ati/a-ti

➤ **ati**, verb auxiliar „a avea“, indicativ, perfect compus

***Ați** învățat mult ieri.*

➤ **a-ți**, prepoziție + pronume

*A plecat pentru **a-ți** cumpăra flori.*

Exerciții:

1. Taie cu o linie varianta greșită:

- Ați/a-ți dori ceva din magazin?
- Pentru a-ți/ați găsi prieteni adevărați, trebuie multă atenție.
- Ați/a-ți spus că nu e important examenul.
- Nu știu dacă voi a-ți/ați reușit la examen.
- A-ți/ați încerca norocul e necesar uneori.
- E as în ați/a-ți promite multe.
- Copii, a-ți/ați învățat lecția?

2. Completează spațiile libere cu „ați” sau „a-ți”:

- _____ primit ce meritați.
- Am aflat că _____ fost destul de atenți ieri la oră.
- E important _____ da tot ce-ți dorești.
- Nu pot, mamă, _____ spune cum a fost în excursie!
- Cred că _____ înțeles lecția!

3. Alcătuiește două enunțuri în care să folosești cuvintele „ați” și „a-ți”.

❖ ca/c-a

➤ **ca**

▲ **adverb**, la fel ca

*Vorbește la fel **ca** bunica.*

▲ **conjuncție**, ca...să

*A plecat **ca** să cumpere lapte.*

▲ **prepoziție**, ca și, decât, în calitate de

*A vorbit **ca** și un profesor.*

- **c-a**, conjuncție + verb auxiliar „a avea”, *indicativ, perfect compus*

Directorul nu a observat c-a lipsit de la ore.

Exerciții:

1. Taie cu o linie varianta greșită:

- L-am văzut ca/c-a intrat în casă.
- Ca/c-a să reușești e nevoie de multă ambiție.
- Mă bucur ca/c-a venit la noi!
- Am observat c-a/ca citit cu foarte multă atenție lecția.
- Puterea ei e c-a/ca a unui leu.
- A muncit ca/c-a și un adult.
- Mi-am dat seama c-a/ca priceput tot ce i-am spus.

2. Completează spațiile libere cu „ca” sau „c-a”:

- E dulce ____ miera.
- Văd ____ fost neatentă.
- A fost odată ____ niciodată.
- Se pare ____ înaintat.
- S-a rugat mult ____ să o ierte.

3. Alcătuiește două enunțuri în care să folosești cuvintele „ca” și „c-a”.

❖ cai/c-ai

- **cai**, substantiv masculin, *animal*

Părinții mei au foarte mulți cai.

➤ **c-ai**

- ▲ conjuncție + verb auxiliar „a avea”, *indicativ, perfect compus*

Am observat c-ai citit romanul recomandat.

- ▲ prepoziție + articol genitival

Pantofii lui sunt ca-i acestuia.

Exerciții:

1. Taie cu o linie varianta greșită:

- Nu cred c-ai/cai fost acolo.
- În depărtare se văd doi c-ai/cai.
- Te-ai gândit vreodată cai/c-ai să ajungi medic?
- Am observat c-ai/cai fost foarte atent.
- Umblă după cai/c-ai morți!
- Ai tăi procedează c-ai/cai mei.
- Știu cai/c-ai nevoie de ajutorul meu.

2. Completează spațiile libere cu „cai” sau „c-ai”:

- La trăsură trag patru ____ frumoși.
- Văd ____ lucrat mult.
- Mi se pare ____ învățat foarte mult.
- Se vede ____ progresat.
- În curte se află mulți ____.

3. Alcătuiește două enunțuri în care să folosești cuvintele „cai” și „c-ai”.

❖ cal/c-al

- **cal**, substantiv masculin, *animal*
Am luat șaua de pe cal.
- **c-al**, prepoziție + articol genitival
Rezultatul e c-al tău.

Exerciții:

1. Taie cu o linie varianta greșită:

- Nu există în lume copil c-al/cal meu.
- Observ un cal/c-al pe deal.
- E un c-al/cal de rasă.
- Am văzut cal/c-al tău e mai rapid.
- Am urcat pe cal/c-al și am plecat.

SOLUȚII

ai/a-i

1. – ~~A-i~~/ai vrea să poți desena foarte frumos?
– Tu ai/~~a-i~~ mers cu părinții la mare.
– Fără a-i/~~ai~~ da importanța cuvenită, el tot a vorbit cu voi.
– De la spectacol au lipsit doar ~~a-i~~/ai tăi.
– Ai/~~a-i~~ carte, ai/~~a-i~~ parte.
– Pentru a-i/~~ai~~ citi copilului povești e nevoie de multă răbdare.
– Tu ai/~~a-i~~ prieteni mulți.
2. – Ai reușit la examen?
– A dorit foarte mult a-i spune că ține mult la el.
– Mi se pare că ai pățit ceva.
– Tu ai arătat că poți să reușești când vrei.
– Ai dorit a-i face mult bine.
3. Ai întârziat foarte mult la spectacol.
A-i spune adevărul este foarte important pentru el.

al/a-l

1. – Pentru a-l/~~al~~ auzi pe el trebuie să vii mai aproape.
– El este un sol al/~~a-l~~ nostru.
– Mirosul amețitor al/~~a-l~~ florilor l-a impresionat.
– Pentru a-l/~~al~~ convinge e nevoie de multă răbdare.
– Hotarul de nord al/~~a-l~~ țării are o lungime impresionantă.
– Când doi se ceartă, al/~~a-l~~ treilea câștigă.
– Al/~~a-l~~ tău e mai reușit.
2. – Acel nume al profesorului de matematică este foarte interesant.
– Nu se cuvine a-l judeca.
– Datoria lui e de a-l hrăni până când se va face mare.
– Al meu prieten e unul adevărat.
– E timpul prunelor, al merelor, al nucilor etc.

3. A mers până acolo pentru a-l aduce acasă.
Al meu tată e cel mai bun.

ași/a-și

1. – Pentru ~~ași~~/a-și auzi ecoul trebuie să fie atent.
– ~~Ași~~/a-și lua nasul la purtare e o dovadă de obraznicie.
– Pentru a-~~și~~/~~ași~~ da seama ce caracter are, trebuie să stea mai mult cu el.
– Ei sunt ~~ași~~/a-și la matematică.
– A-~~și~~/~~ași~~ lua inima în dinți e foarte important uneori.
– Fără ~~ași~~/a-și da seama ce spune, i-a jignit pe toți din jur.
– Trebuia să ajungă pe teren pentru ~~ași~~/a-și folosi toată energia.
2. – Bărbatul avea ascunși doi ~~ași~~ în mânecă.
– Nu e normal a-și judeca colegii.
– Meseria lui e de a-și ajuta colegii.
– Înainte de a-și da silința, e nevoie de multă ambiție.
– Acei colegi sunt ~~ași~~ la sport.
3. – A-și cere drepturile e normal.
– Ei sunt ~~ași~~ la informatică.

ați/a-ți

1. – Ați/~~a-ți~~ dori ceva din magazin?
– Pentru a-~~ți~~/~~ați~~ găsi prieteni adevărați, trebuie multă atenție.
– Ați/~~a-ți~~ spus că nu e important examenul.
– Nu știu dacă voi ~~a-ți~~/~~ați~~ reușiți la examen.
– A-~~ți~~/~~ați~~ încerca norocul e necesar uneori.
– E as în ~~ați~~/a-ți promite multe.
– Copii, ~~a-ți~~/~~ați~~ învățați lecția?
2. – Ați primit ce meritați.
– Am aflat că ați fost destul de atenți ieri la oră.
– E important a-ți da tot ce-ți dorești.
– Nu pot, mamă, a-ți spune cum a fost în excursie!

– Cred că ați înțeles lecția!

3. Ați pornit devreme spre școală.
Nu cred că a-ți spune totul e necesar.

ca/c-a

1. – L-am văzut ~~ea~~/c-a intrat în casă.
– Ca/~~e-a~~ să reușești e nevoie de multă ambiție.
– Mă bucur ~~ea~~/c-a venit la noi!
– Am observat c-a/~~ea~~ citit cu foarte multă atenție lecția.
– Puterea ei e ~~e-a~~/ca a unui leu.
– A muncit ca/~~e-a~~ și un adult.
– Mi-am dat seama c-a/~~ea~~ priceput tot ce i-am spus.
2. – E dulce ca mierea.
– Văd c-a fost neatentă.
– A fost odată ca niciodată.
– Se pare c-a înaintat.
– S-a rugat mult ca să o ierte.
3. Bine c-a venit primăvara!
A venit ca să-l felicite.

cai/c-ai

1. – Nu cred c-ai/~~cai~~ fost acolo.
– În depărtare se văd doi ~~e-ai~~/cai.
– Te-ai gândit vreodată ~~cai~~/c-ai să ajungi medic?
– Am observat c-ai/~~cai~~ fost foarte atent.
– Umblă după cai/~~e-ai~~ morți!
– Ai tăi procedează c-ai/~~cai~~ mei.
– Știu ~~cai~~/c-ai nevoie de ajutorul meu.
2. – La trăsură trag patru cai frumoși.
– Văd c-ai lucrat mult.
– Mi se pare c-ai învățat foarte mult.

- Se vede c-ai progresat.
 - În curte se află mulți cai.
3. Îmi doresc mai mulți cai la bunici.
Cred c-ai reușit la examen.

cal/c-al

- 1.
- Nu există în lume copil c-al/~~ea~~l meu.
 - Observ un cal/~~e~~-al pe deal.
 - E un ~~e~~-al/cal de rasă.
 - Am văzut ~~ea~~l /c-al tău e mai rapid.
 - Am urcat pe cal/~~e~~-al și am plecat.